

О. О. Гетманенко,
аспірант, Ужгородський національний університет
ORCID ID: 0000-0002-3869-3274

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.203

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ В АСПЕКТІ ЇЇ ІНТЕГРАЦІЇ В СВІТОГОСПОДАРСЬКІ ВІДНОСИНИ

О. Getmanenko,
Postgraduate student, Uzhgorod National University

FEATURES OF COUNTRY FINANCIAL SECURITY IN THE ASPECT OF ITS INTEGRATION
IN ECONOMIC RELATIONS

Метою статті є здійснення дослідження особливостей фінансової безпеки країни в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини, а також переваг та недоліків, ризиків та загроз такої інтеграції для фінансової безпеки країни.

У процесі дослідження використовувались: загальнонаукові методи, зокрема: методи узагальнення — для дослідження особливостей фінансової безпеки в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини; системний підхід — для обґрунтування ризиків та загроз фінансовій безпеці країни в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини; метод систематизації — для визначення переваг та недоліків такої інтеграції для країни та її фінансової безпеки.

Обґрунтовано ризики та загрози, переваги та недоліки фінансовій безпеці країни в аспекті її глобалізації та інтеграції в світогосподарські відносини, особливості фінансової безпеки в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини.

Наукова новизна полягає у визначенні основних ризиків та загроз фінансовій безпеці країни в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини, переваг та недоліків такої інтеграції для країни та її фінансової безпеки, особливостей фінансової безпеки в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини.

Отримані результати дослідження направлені на забезпечення удосконалення засад управління фінансовою безпекою країни та забезпечення її високого рівня в умовах нестабільного світового середовища. потенційних ризиків та загроз триваючої глобалізації.

The purpose of the article is to study the peculiarities of the country's financial security in terms of its integration into world economic relations, as well as the advantages and disadvantages, risks and threats of such integration for the country's financial security. The development of a global global economy and the expansion of world economic relations create new specific challenges to the financial security of any country. The most important element of economic globalization at the present stage is the globalization of financial markets, the globalization of finance. It is in the sphere of finance that the process of globalization of the economy has gone especially far, because financial capital is much more mobile than other economic resources, especially in the modern world, where the exchange of capital has acquired an electronic form, which makes the movement of capital instantaneous, and modern financial globalization is a higher degree of integration. financial markets and systems that go beyond regional and national boundaries and scales are one of the consequences and an integral part of economic globalization.

In the course of the research were used: general scientific methods, in particular: methods of generalization — to study the peculiarities of financial security in the aspect of its integration into world economic relations; systematic approach — to justify the risks and threats to the financial security of a country in terms of its integration into world economic relations; systematic method — to determine the advantages and disadvantages of such integration for the country and its financial security.

Risks and threats, advantages and disadvantages of financial security of a country in the aspect of its globalization and integration into world economic relations, peculiarities of financial security in the aspect of its integration into world economic relations are substantiated.

The scientific novelty is to identify the main risks and threats to a country's financial security in terms of its integration into world economic relations, the advantages and disadvantages of such integration for the country and its financial security, the peculiarities of financial security in terms of its integration into world economic relations.

The results of the study are aimed at ensuring the improvement of the principles of financial security management of the country and ensuring its high level in an unstable world environment. potential risks and threats of ongoing globalization.

Ключові слова: глобалізація, інтеграція, фінансова безпека, країна, світогосподарські відносини, міжнародна фінансова організація, загроза, ризик.

Key words: globalization, integration, financial security, country, world economic relations, international financial organization, threat, risk.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Активний і масштабний рух капіталу між країнами є найважливішою складовою частиною сучасних міжнародних економічних відносин. Висока динаміка і зростаючий обсяг валютних ринків, банківських депозитів в іноземній валюті, коштів, залучених країнами з міжнародного фінансового ринку, сукупних ресурсів інституційних інвесторів, частки іноземних ресурсів у соціально-економічному розвитку окремих країн свідчать про посилення процесів інтеграційних процесів у світовому господарстві. Зустрічні потоки прямих інвестицій, диверсифікація, розширення та інтеграція міжнародних фінансових ринків вивели світову економіку на якісно новий рівень інтернаціоналізації. Широке поширення спільних підприємств і угод про партнерство зумовило стрімке зростання чистого припливу капіталу в країни, що розвиваються.

Розвиток глобальної світової економіки та розширення світогосподарських відносин породжує нові специфічні виклики фінансовій безпеці будь-якої країни. Найважливішим елементом економічної глобалізації на сучасному етапі є глобалізація фінансових ринків, глобалізація фінансів. Саме в сфері фінансів процес глобалізації економіки зайшов особливо далеко, адже фінансовий капітал є набагато мобільнішим порівняно з іншими економічними ресурсами, особливо в сучасному світі, де обмін капіталами придбав електронну форму, завдяки чому переміщення капіталу відбувається миттєво, а сучасна фінансова глобалізація є вищим ступенем інтеграції фінансових ринків і систем, що виходять за межі регіональних і національних кордонів і масштабів, є одним із наслідків і складовою частиною економічної глобалізації.

З огляду на вищевикладене дослідження особливостей фінансової безпеки країни в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини, а також переваг та недоліків, ризиків та загроз такої інтеграції для фінансової безпеки країни є вкрай важливим зважаючи на подальше поширення глобалізаційних процесів та розширення світогосподарських відносин.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питаннями дослідження особливостей фінансової безпеки країни займалися такі науковці: Л. Абалкін, С. Афонцев, С. Башлай, О. Барановський, З. Варналій, Т. Гоббс, О. Гончаренко, С. Головнін, В. Городецький,

А. Іларіонов, І. Комарницький, М. Єрмошенко, Г. Пастернак-Таранушенко, В. Приходько, В. Сенчагов, В. Шлемко, тощо. Питанню впливу на фінансову безпеку країни процесу інтеграції в світогосподарські відносини присвячені дослідження таких науковців: З. Бауман, З. Бжезінський, І. Валлерстайн, А. Рагман, О. Сабден, Є. Тоффлер, О. Білорус, Р. Войтович, Д. Лук'яненко, Ю. Пахомов, А. Філіпенко та інших.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є здійснення дослідження особливостей фінансової безпеки країни в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини, а також переваг та недоліків, ризиків та загроз такої інтеграції для фінансової безпеки країни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сьогодні всі держави світу перебувають в умовах, коли вплив на них та їх фінансову безпеку з боку геофінансів та світових фінансових систем переходить на якісно інший рівень. З урахуванням панівного становища, яке займає фінансова складова в сучасній економіці та безпеці країни, ми маємо право характеризувати останню як економіку, керовану в основі своїй фінансовим чином, через фінансові механізми, за допомогою фінансових важелів, фінансових стимулів і в фінансових цілях. А глобалізм, демонстрований нині економічною цивілізацією, як раз і створює умови для встановлення особливої фінансової влади, яка за допомогою володіння світовими грошима і розпорядження вартістю, управління фінансовими потоками дозволяє впливати як на все світове господарство, так і на окремі держави [1].

Об'єктами фінансової безпеки в аспекті інтеграції в світогосподарські відносини та фінансової глобалізації є:

- міжнародний (світовий) фінансовий ринок загалом;
- ринок електронних фінансових послуг;
- суб'єкти міжнародного (світового) фінансового ринку (глобальні компанії, транснаціональні корпорації, банки світового масштабу, центральні (національні) банки країн, міжнародні фінансові організації);
- фінансові інструменти, що виникли і виникають в обігу об'єктів купівлі-продажу на світових фінансових ринках;

- всесвітні інформаційні системи;
- всесвітні платіжні системи [2].

За твердженням науковців, в основі глобалізації фінансової системи лежить взаємодія таких явищ:

- технічний прогрес, що дозволяє здійснювати міжнародні фінансові угоди в режимі реального часу й значно скоротити витрати на транспорт і комунікацію;

- зростаюча конкуренція: з одного боку, між кредитними й фінансовими установами на фінансових ринках, а з іншого — між самими фінансовими ринками внаслідок значного розвитку інформаційних технологій і телекомунікацій;

- реструктуризація кредитних і фінансових установ шляхом їхнього злиття й поглинання як слідство зростаючої конкуренції між ними на світовій арені;

- широка інтернаціоналізація бізнесу через посилення транснаціонального характеру діяльності корпорацій та зростання впливу та можливостей корпорацій;

- консолідація регіональних інтеграційних об'єднань (у Європі -Економічний і валютний союз);

- послаблення твердого контролю щодо здійснення міжнародних угод, пов'язаних з рухом капіталу фондових бірж;

- макроекономічна стабілізація й реформи в ряді країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою, які створили сприятливий клімат для іноземних інвесторів;

- широке використання "принципу важеля" (значне позичання коштів для своїх інвестицій) і розвиток процесів сек'юритизації активів у промислово розвинених країнах [3].

Серед переваг для фінансової безпеки країни, що створює інтеграція країни в світогосподарські відносини та глобальні фінансові процеси необхідно виділити такі:

1. Внаслідок інтеграції країн в світогосподарські відносини відбувається поглиблення спеціалізації і міжнародного поділу праці. В цьому випадку підвищення рівня економічної та фінансової безпеки країни сприяє більш ефективний розподіл її засобів і ресурсів, а також підвищенню середнього рівня життя і розширенню життєвих перспектив населення через зниження рівня витрат та зростання добробуту.

2. Інтеграція країн в світогосподарські відносини дозволяє отримувати економію на масштабах виробництва, внаслідок чого можливо, по-перше, скорочення витрат на виробництво, по-друге, зниження цін на товари та послуги, а отже, реальне стійке зростання економіки та рівня фінансової безпеки.

3. Відбувається зростання вільної торгівлі між країнами на взаємовигідній основі, що сприяє задоволенню фінансових потреб усіх учасників світогосподарських відносин.

4. Відбувається підсилення конкуренції між країнами та виробниками, що сприяє розвитку в країнах світу інноваційних економік, нових технологій, тощо, а фінансова глобалізація дозволяє прискорити темпи росту необхідних для цього прямих інвестицій в країни, які є більшими за темпи росту світової торгівлі. У трансферті промислових технологій саме це і є найважливішим чинником, що безпосередньо впливає і на національні економіки країн.

5. Посилення міжнародної конкуренції в руслі поширення світогосподарських відносин потребує об'єднання країн, адже зростаючий рівень суперництва на традиційних ринках стає не під силу окремій державі чи корпорації.

6. Фінансова глобалізація може призвести до підвищення продуктивності праці внаслідок раціоналізації виробництва на глобальному рівні і поширення передових технологій, а також конкурентного тиску на користь безупинного впровадження інновацій у світовому масштабі.

7. Фінансова глобалізація дає країнам можливість мобілізувати більший обсяг фінансових ресурсів, оскільки інвестори можуть використовувати ширший фінансовий інструментарій на більшій кількості ринків.

8. Об'єднання загалом зусиль світового співтовариства, консолідація країнами ресурсів та координація їх дій у різних сферах дозволяють країнам, з одного боку, вирішувати загальні проблеми всього людства (наприклад, екологічні), з іншого — позитивно впливають на рівень їх фінансової безпеки.

Водночас з кінця минулого сторіччя фінансові ринки набули транснаціонального характеру. Склалася фінансова мережа, що включає в себе фінансові центри в різних країнах, передусім в США, ЄС, Японії, Гонконгу та інших розвинених країнах, які працювали за транснаціональними економічними суб'єктами. Формування цієї мережі отримало назву фінансової революції, яка включала три основних аспекти: наявність наднаціональної фінансової системи, інновації у фінансовій сфері, практично глобальну присутність міжнародних фінансових організацій і зростання їх глобального впливу.

Формування найбільшими світовими державами (США, Японією і країнами ЄС) у рамках політики відкритості всеохопної фінансово-економічної системи, в якій вони визначають правила, здійснюють контроль та грають ключову роль спрямовано на забезпечення фінансової безпеки, збереження фінансової стабільності і багатства лише в даних країнах без ризику втрати суверенітету та робить їх економічну, фінансову безпеку практично невразливими. В результаті цієї політики відкриті фінансові ринки стали ключовим засобом реалізації їх соціальних і економічних цілей, а управління глобальною фінансовою системою — основним аспектом розподілу ресурсів в інтересах ключових світових економік. Як наслідок, фінансовий ринок трансформувалася його в досить складну систему, що характеризується величезною кількістю нелінійно взаємодіючих елементів і емерджентною динамікою їх розвитку. Транснаціональні фінансові інститути, які мають абсолютну конкурентну перевагу на ринках капіталу не зацікавлені в забезпеченні реалізації довгострокових цілей і збалансованого розвитку економіки приймаючих — переважно країн, що розвиваються. Вся їхня діяльність спрямована виключно на перерозподіл багатства і економічних вигод з країн, що розвиваються в інтересах найбільших світових держав. Подібний перерозподіл міжнародного капіталу часто призводить до великомасштабних відтокам капіталу, багатства з країн, що розвиваються, служачи причиною економічного спаду та погіршенням стану фінансової безпеки. Водночас така діяльність супроводжується збільшенням невизначеності потоків капіталу, передачею в країну — одержувач капіталу значної кількості загроз і ризиків, що порушують макроекономічну стабільність [4].

Водночас найбільш впливовими фінансовими центрами залишались також і міжнародні організації такі як Міжнародний валютний фонд, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Європейський банк реконструкції і розвитку, Світова організація торгівлі, тощо. Загалом сучасна система міжнародних організацій, які тією чи іншою мірою залучені до обговорення та регулювання глобальних економічних проблемі можуть впливати на рівень фінансової безпеки окремих країн, нахатує понад 4 тисячі інститутів, з яких понад 100 — міжнародні організації. Вони відрізняються за своїм складом, розміром, функціями та ступенем впливу на міжнародну економіку та економіку окремих країн світу [5].

Зростання впливу міжнародних фінансових організацій супроводжувалося ослабленням державного контролю за рухом капіталів з боку найбільш розвинених економічно держав. Це призвело до розширення фінансових ринків цих країн і зростання мобільності капіталів, відтоку капіталу за кордон і, навпаки, притоку капіталу

на внутрішні ринки. Фінансові організації спочатку проводили економічну політику, спрямовану на утвердження повної свободи ринку і зняття практично всіх обмежень для розвитку і зростання світової торгівлі. Міжнародні фінансові організації нерідко беруть участь у реформах, що проводяться різними державами. Однак результати цього втручання не завжди були однозначно позитивними. Діяльність цих організацій неодноразово піддавалася критиці, оскільки практика допомоги, яка надається ними країнам, що розвиваються, має на увазі виконання вимог самих цих організацій, що є умовою отримання допомоги, а це негативно відобразалося на фінансовій безпеці самих цих країн, робило її заручником цих організацій та розвинених країн.

Слід також врахувати потенційний вплив геополітичних чинників на стан фінансової безпеки країни. На сьогодні ми маємо ситуацію, коли розвинені країни вдаються до різноманітних потужних економічних та фінансових чинників з метою завоювання ще більшого світового економічного простору. Ця доктрина економічного експансіонізму розвинених країн спрямована на виправдовування їх зовнішньоекономічної експансії, яка спрямована на захоплення частини національного доходу інших країн, використання сировинних, фінансових та інших ресурсів менш розвинених держав для власного збагачення та зростання [6]. Тобто маємо таку ситуацію, коли високорозвинені країни світу та могутні транснаціональні компанії та фінансові корпорації (річні обороти яких інколи є більшими за річні бюджети деяких малих і середніх держав) вдаються до цілеспрямованої політики прискорення процесів глобалізації, фінансової глобалізації, розширення світогосподарських відносин, формування глобальних стратегій і сприяння збільшенню фінансових потоків задля власних інтересів, власного збагачення, що є прямою загрозою фінансовій безпеці менш розвинених країн. Використання високорозвиненими країнами та транснаціональними компаніями сучасних фінансових механізмів надає їм повний або частковий контроль над країнами-боржниками, які втрачають можливість обирати та реалізувати власну фінансову політику, а їх фінансова безпека стає більш вразливою від ризиків та загроз негативного впливу світової фінансової системи. Окрім цього, слабка відкрита економіка певної держави не здатна забезпечити достатній рівень власної фінансової безпеки і ефективно протистояти кризовим явищам світової фінансової системи, внаслідок чого відбуваються масштабні коливання курсів національних валют, які зумовлені коливаннями платіжного балансу, втрата міжнародних ліквідних резервів, та суверенний дефолт.

В. Мартиненко та Н. Мацелюх всі фактори негативного впливу глобалізації та інтеграції країни в світогосподарські відносини для фінансової безпеки поділили на такі три групи:

— виклики глобалізації — протидії з боку об'єктивних обставин або суб'єктів щодо реалізації соціально-економічних та політичних інтересів іншого суб'єкта, що спонукає його державні органи влади до розбудови його державної фінансової політики, яка зорієнтована на зміцнення фінансової безпеки національної економіки;

— глобалізаційні ризики — існування або можливість виникнення небезпечних ситуацій, за яких формується передумови (накопичується потенціал) з боку інших країн протидії реалізації національних цінностей, інтересів та цілей забезпечення фінансової безпеки національної економіки в умовах геополітичних викликів, невизначеності, випадковості та конфліктності світового розвитку;

— загрози (небезпеки) глобалізації — реальні або потенційно-можливі події, що виникають в результаті ефективно міжнародної економічної та фінансової політики, які загрожують висхідному розвитку фінансової та економічної систем країни [7, с. 54].

З огляду на вищевикладене можна констатувати, що основними негативними наслідками глобалізації для фінансової безпеки будь-якої держави в аспекті її інтеграції в світогосподарські відносини можна назвати наступні:

1. Глобалізація може загрожувати самостійності окремих країн, її економічній та фінансовій безпеці, адже спричиняє перехід контролю над її економікою та її фінансовою системою до сильніших держав або міжнародних організацій.

2. Можливості виникнення значних ризиків в фінансовій системі країни, зокрема:

— ризик погіршення економічної ситуації через відтік капіталу за кордон, що в свою чергу призведе до погіршення економічної ситуації в країні;

— ризик того, що інституції фінансового та нефінансового секторів не витримають конкуренції з боку іноземних фінансових та банківських установ, внаслідок чого відбудеться їх поглинання іноземним капіталом, а загалом — втрата фінансової незалежності країною, а також цілковита залежність від іноземних інвестицій;

— ризик дестабілізації фінансової сфери, потенційна регіональна або глобальна нестабільність через взаємозалежності національних економік на світовому рівні;

— ризик виникнення структурних диспропорцій в економіці внаслідок того, що іноземні фінансові установи будуть фінансувати ті сектори економіки, які є для них найбільш дохідними;

— надмірна спекулятивна активність і неконтрольоване розширення віртуальних фінансових коштів, що, в свою чергу, призводить до поширення криз з одних країн в інші;

— надмірний дефіцит платіжного балансу по поточних операціях;

— фінансові кризи — протягом останніх 15-ти років світова економіка була вражена чотирма фінансовими кризами (1994 році — Мексика, 1997 році — Південно-Східна Азія, 1998 році — Росія, 2008 році — США), які мали переважно національні витоки, міжнародні наслідки і потенційно глобальний характер, створивши загрози фінансовій безпеці багатьох країн світу.

3. Збільшення зовнішнього боргу, перш за все міжнародним фінансовим організаціям, який може перешкоджати подальшому розвитку економіки, зводити на нівець рівень фінансової безпеки держави.

4. Лібералізація ринку в умовах нестабільності здатна викликати падіння курсу національної грошової одиниці та посилити кризові явища, що роблять негативний вплив на фінансові ринки, економіку та фінансову безпеку.

Все це вимагає оцінки потенційних ризиків порушення фінансової стабільності, що полягають у:

1) встановленні основних зон вразливості або слабких місць фінансової системи;

2) ідентифікації потенційних сценаріїв та передавальних механізмів впливу на фінансову систему через підвищення фінансових ризиків;

3) оцінці "агрегованого ризику фінансової системи" (потенційний рівень інфляції, темпів зростання ВВП);

4) ідентифікації пріоритетних напрямів політики у сфері фінансової безпеки, спрямованої на нейтралізацію потенційних ризиків [8, с. 9].

А на думку Ю. Сапачук, у сфері фінансової безпеки, як одного із ключових напрямів фінансової політики, в аспекті інтеграції в світогосподарські відносини потребує удосконалення і державна політика в частині визначення чітких концептуальних засад та стратегічних цілей, що мають в себе вклюджати:

1) визначення критеріїв і параметрів оцінки та моніторингу фінансової безпеки;

2) розробка механізмів і заходів ідентифікації загроз фінансовій безпеці, форм їх прояву і локалізації;

3) встановлення основних суб'єктів загроз, механізмів їх функціонування і можливого потенціально-го впливу на національну фінансову систему;

4) розробку методології прогнозування, виявлення і запобігання виникненню чинників, що визначають виникнення загроз фінансовій безпеці, проведення досліджень з виявлення тенденцій і можливостей розвитку таких загроз;

5) координацію дій податкової, бюджетної та монетарної політики з метою запобігання їх можливому негативному впливу на фінансову безпеку [9].

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Здійснене нами дослідження еволюції та основних засад маркетингової парадигми дозволяє стверджувати, що:

по-перше, фінансова глобалізація та інтеграція національних фінансів та національної економіки в світогосподарські відносини є складним багатофакторним процесом, який, окрім безумовних та явних переваг, спричиняє процес взаємопроникнення та взаємозалежності фінансових систем країн світу та робить їх залежним від впливу одне на одного та іншого зовнішнього середовища, що створює цілком конкретні ризики та загрози для фінансової безпеки,

по-друге, триваючий процес розвитку світогосподарських відносин та поширення фінансової глобалізації робить фінансові системи країн доволі вразливими, що вимагає запровадження упереджувачих, антикризових засад управління фінансової безпеки країни задля мінімізації можливого їх негативного на фінансову безпеку;

по-третє, в умовах фінансових криз, а також під час розроблення антикризових заходів, довгострокова перспектива і оцінка всіх можливих наслідків прийнятих рішень при управлінні фінансовою безпекою держави повинні знаходитися в кращому становищі перед короткостроковими, тимчасовими заходами, адже недостатня недооціненість ризиків і загроз фінансовій безпеці можуть спричинити за собою зростання неефективних витрат, виникнення економічного дисбалансу, зростання як зовнішнього, так і внутрішнього боргу держави тощо.

Література:

1. Осипов Ю.М. Финансовая экономика как высшая форма бытия экономики. Материалы к докладу на международной научной конференции "Финансовая экономика: концепция, структуры, менеджмент". М.: МГУ, 2000. 284 с.

2. Возникновение финансовой глобализации [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://life-prog.ru/1_63276_vozniknovenie-finansovoy-globalizatsii.html (дата звернення: 30.02.2020).

3. Батракова Т.І., Пікалова А.М. Интеграция Украины у мировой рынок капитала: проблемы та перспективи. Экономика і суспільство. 2016. № 7. С. 707—710.

4. Каурова Н.Н. Новые подходы к моделированию системы мировых потоков капитала. Системный анализ в экономике. М.: ЦЭМИ РАН, 2010. 486 с.

5. Міжнародні фінансові організації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/inf_dov-mfo.htm (дата звернення: 08.04.2020).

6. Бжежинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и ее геостратегические императивы. М.: Международные отношения, 1999. 426 с.

7. Мартиненко В.В. Зміцнення економічної безпеки України в умовах глобалізації: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / В.В. Мартиненко, Н.П. Мацелюх. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 240 с.

8. Haldane A. A new approach to assessing risks to financial stability / A. Haldane, S. Hall, S. Pezzini. April, 2007. 126 p.

9. Сапачук Ю.М. Фінансова безпека — складова сучасної фінансової політики [Електронний ресурс]. —

Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1640/Sapachuk_Finansova%20bezpeka.pdf?sequence=1 (дата звернення: 30.03.2020).

Referenses:

1. Osipov, Y.M. (2000), "Financial economics as the highest form of economic life", Materialy k dokladu na mezhdunarodnoj nauchnoj konferencii "Finansovaja jekonomika: koncepcija, struktury, menedzhment" [Materials for the report at the international scientific conference "Financial Economics: Concept, Structures, Management"], MGU, Moscow, Russia.

2. life-prog.ru (2014), "The emergence of financial globalization", available at: http://life-prog.ru/1_63276_vozniknovenie-finansovoy-globalizatsii.html (Accessed 30 March 2020).

3. Batrakova, T.I. and Pikalova, A.M. (2016), "Ukraine's integration into the world capital market: problems and prospects", Ekonomika i suspil'stvo, vol. 7. pp. 707—710.

4. Kaurova, N.N. (2010), Novye podhody k modelirovaniyu sistemy mirovyh potokov kapitala. Sistemnyj analiz v jekonomike [New approaches to modeling the system of global capital flows. System analysis in economics], CEMI RAS, Moscow, Russia.

5. ufin.com.ua (2020), "International financial institutions", Available at: http://www.ufin.com.ua/inf_dov-mfo.htm. (Accessed 8 April 2020).

6. Brzezinski, Z. (1999), Velikaja shahmatnaja doska. Gospodstvo Ameriki i ee geostrategicheskie imperativy [The Great Chessboard. The dominance of America and its geostrategic imperatives], International relationships, Moscow, Russia.

7. Martynenko, V.V. and Matselyukh, N.P. (2015), Zmitsnennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy v umovakh hlobalizatsii: teoretychni ta prykladni aspekty [Strengthening Ukraine's economic security in the context of globalization: theoretical and applied aspects], Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.

8. Haldane, A. (2007), A new approach to assessing risks to financial stability, Bank of England, London, UK.

9. Sapachuk, Y.M. (2018), "Financial security is a component of modern financial policy", available at: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1640/Sapachuk_Finansova%20bezpeka.pdf?sequence=1 (Accessed 30 March 2020).

Стаття надійшла до редакції 14.04.2020 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73